

ODROCZENIE WYKONANIA KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności regulują przepisy Kodeksu Karnego Wykonawczego. Polega ono na przesunięciu terminu odbycia przez skazanego kary pozbawienia wolności. Należy pamiętać, że odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności stosuje się jedynie w wyjątkowych sytuacjach, z uwagi na możliwość wystąpienia przewlekłości postępowania.

Sądem właściwym do odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności jest sąd orzekający w sprawie w pierwszej instancji. Możliwość odroczenia kary przysługuje skazanemu, który nie rozpoczął jeszcze jej wykonania w zakładzie karnym. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wniosek o odroczenie kary sam w sobie nie wstrzymuje jej wykonania, jednak sąd może postanowić o wstrzymaniu wykonania wyroku do czasu rozpoznania wniosku o odroczenie kary.

W przypadku, gdy skazany lub jego obrońca złoży wniosek o odroczenie, przebywając na wolności, a zostanie przyjęty do zakładu karnego jeszcze zanim wniosek zostanie rozpoznany, to wówczas wniosek ten musi zostać przekazany sądowi penitencjarnemu jako wniosek o udzielenie przerwy w wykonaniu kary. Sąd penitencjarny nigdy nie wydaje postanowienia w przedmiocie odroczenia kary.

Wniosek o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności jest płatny. W celu jego złożenia należy uiścić opłatę w wysokości 80 zł.

Kara pozbawienia wolności może zostać odroczone obowiązkowo lub fakultatywnie.

Sąd obowiązkowo odracza wykonanie kary pozbawienia wolności w przypadku choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby skazanego uniemożliwiającej wykonanie kary, aż do czasu ich ustania, aczkolwiek zobowiązany jest do wskazania daty końcowej terminu odroczenia. Stosownie do przepisów Kodeksu Karnego Wykonawczego, za ciężką chorobę uznaje się taki stan skazanego, w którym umieszczenie go w zakładzie karnym może zagrażać życiu lub spowodować dla jego zdrowia poważne niebezpieczeństwo. Jeżeli jednak chorobę długotrwałą lub przewlekłą można leczyć w warunkach szpitala więziennego, to nie zachodzą warunki do odroczenia kary pozbawienia wolności. Co się zaś tyczy choroby psychicznej, aby sąd uznał ją za przesłankę odroczenia kary pozbawienia wolności, jej objawy muszą być w takim stopniu nasilone, że uniemożliwiają skazanemu zrozumienie istoty kary i poddaniu się jej resocjalizacyjnemu oddziaływowaniu.

W przypadku fakultatywnego odroczenia kary pozbawienia wolności ustawa wskazuje okresy, na które sąd może odroczyć wykonanie kary. Jeżeli natychmiastowe wykonanie kary mogłoby pociągnąć za sobą zbyt ciężkie skutki dla skazanego i jego rodziny, wtedy sąd może odroczyć wykonanie kary na okres do roku. Za „ciężkie skutki” uważa się np. konieczność uregulowania spraw zawodowych bądź osobistych, samodzielna opieka nad chorym lub kalekim członkiem rodziny czy potrzeba wykonania pilnych prac polowych. Aby sąd mógł orzec o odroczeniu wykonania kary pozbawienia wolności na wskazanej podstawie, musi najpierw zbadać czy wymienione okoliczności mają miejsce. Sąd zobowiązany jest zatem sprawdzić, czy faktycznie zachodzi ciężka sytuacja rodziny skazanego, czy skazany może wskutek własnych starań poprawić tę sytuację i czy można się spodziewać, że skazany poświęci czas udzielonej przerwy na uregulowanie związanych z tym stanem zobowiązań.

O odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności może również wnosić skazana, która jest ciężarna lub samotnie wychowuje dziecko. W takiej sytuacji sąd może odroczyć wykonanie kary na okres

do trzech lat od narodzin dziecka. Należy jednak pamiętać, że przy niektórych zakładach karnych organizuje się domy dla matki i dziecka, które umożliwiają skazanej bezpośrednią opiekę i kontakt z dzieckiem, aż do ukończenia przez nie trzeciego roku życia.

Odroczyć wykonanie kary w wymiarze do roku można również w przypadku przeludnienia w zakładzie karnym lub w areszcie śledczym, kiedy to łączna liczba miejsc zostanie przekroczona przez liczbę osób w nich osadzonych. Warto mieć jednak na uwadze, że ustawa przewiduje w tym wypadku pewne ograniczenia. Z przesłanki tej nie może skorzystać skazany, wobec którego orzeczono karę przekraczającą 2 lata pozbawienia wolności, który dopuścił się przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia, oraz skazany w warunkach recydywy lub odbywający karę pozbawienia wolności za udział w zorganizowanej grupie lub związku przestępczym, a także skazany za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej, popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.

Kodeks Karny przewiduje dodatkowo możliwość odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności, która nie przekracza 6 miesięcy, względem żołnierza służby zasadniczej albo osoby powołanej do służby wojskowej, aż do czasu zakończenia służby.

Odroczenie może zostać udzielone kilkakrotnie, nie może jednak łącznie przekroczyć wspomnianych wyżej terminów. Okres odroczenia biegnie od dnia wydania pierwszego postanowienia w tym przedmiocie.

Odracząc wykonanie kary pozbawienia wolności sąd, może nałożyć na skazanego obowiązki w postaci próby znalezienia pracy, zgłaszania się do jednostki Policji w określonym czasie, poddania się odpowiedniemu leczeniu lub rehabilitacji, oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno-edukacyjnych. Sąd może zarządzić przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w celu kontroli wykonywania przez skazanego obowiązków.

Podczas posiedzenia dotyczącego odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności ma prawo być obecny prokurator, skazany, jego obrońca, a także sądowy kurator zawodowy lub dyrektor zakładu karnego, jeżeli składali wniosek o wydanie postanowienia. W postępowaniu wykonawczym konieczne jest, by skazany na nowo ustanowił obrońcę, ponieważ pełnomocnictwo udzielone podczas postępowania sądowego nie upoważnia do obrony w postępowaniu wykonawczym.

Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności może zostać w określonych przypadkach cofnięte. Stanie się tak, jeżeli ustaną przyczyny, dla których odroczenie zostało udzielone, a także, gdy skazany nie korzysta z odroczenia w celu, w jakim zostało mu udzielone albo gdy rażąco naruszy porządek prawny. Przyczyną odwołania odroczenia może być również niewykonywanie przez skazanego nałożonych przez sąd obowiązków. Zanim jednak dojdzie do cofnięcia odroczenia, kurator sądowy powinien upomnieć skazanego.

Na postanowienie o udzieleniu odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności, a także jego odwołaniu lub odmowie udzielenia, skazanemu przysługuje zażalenie. Należy je złożyć w sądzie wyższej instancji w terminie 7 dni od otrzymania postanowienia.

Źródła:

- *Kodeks Karny Wykonawczy*
- (red.) J. Lachowski, *Kodeks Karny Wykonawczy. Komentarz*, , Legalis
- K. Dąbkiewicz [w:] *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, LEX/el. 2020

Zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM, finansowane ze środków przekazanych przez Powiat Żarski i na podstawie umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie powiatu żarskiego w 2021 r.”